

ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ -
 200-річчя
 НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА
 100-річчя
 АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
 — БУДУМО МАБУТНЄ

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
 "Svoboda", 81-83 Grand St.
 Jersey City, N.J. 07303
 Телефони: (201) 434-0237
 (201) 434-0807
 з Нью-Йорку (212) 227-4125
 УНІОСОЗУ: (201) 451-2200
 з Нью-Йорку (212) 227-5250
 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 85. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 7-го ТРАВНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, MAY 7, 1976 No. 85. VOL. LXXXIII

Д-р Олександр Білик доповідав на хемічному з'їзді

Філадельфія, Па. (Т.К.) — В дні 21-24 квітня 1976 відбувся у Нью-Йорку, Луїзіана, хемічний з'їзд АООС, в якому крім американських науковців взяли участь численні доповідачі з Франції, Італії, Голландії, Німеччини, Канади та інших країн.

Д-р Ол. Білик

В рамках з'їзду виступило понад 150 наукових доповідей із різних ділянок хемії. Під час однієї сесії доповідав д-р О. Білик на тему: "Продукція уртанової губки (зуретейн фоам) з епоксидаційних зчеплених товщів".

Доповідь викликала помітне зацікавлення та живий дискусію учасників конференції, між якими було чимало члених представників великих фірм, продуктів синтетичних пластмас.

Як відомо, уртанова губка має широке застосування в багатьох ділянках сучасної технології, особливо в автомобільній, авіаційній і будівельній індустрії, а останньою в конструкції високошвидкісних ракет та комунікаційних систем. З огляду на обмежену кількість потрібних до цього сировини, які дістають з побиличних продуктів нафтового походження, цей новий процес виробу уртанової губки, що його д-р Білик саме тепер опантував, може знайти практичне застосування у пластмасово-полімерній індустрії, доказом чого власне було живе зацікавлення і дискусія учасників після виступу доповідача.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ УВАН

Цьогорічний з'їзд АООС був ювілейним з'їздом з огляду на святкування 200-річчя Американської Незалежності і в цьому плані проходив його розмова частини. Конвенційний бенкет відбувся на кораблі "С.С. Президент", що мандрував по водах Мотуалі ріки Міссісіпі, а другого дня ввечері учасники з'їзду відвідали стару французьку дільницю та взяли участь в парадному фестивалі т. зв. "76 Нью-Йорк Спрінг Фесті".

Нью-Йорк. — В неділю, 16-го травня ц.р. о год. 2-й по полудні тут у власному домі при 206 Захід 100-та вулиця відбулася наукова конференція УВАН до 100-річчя Емського указу про заборону українства. В програмі: Василь Омелченко — відкриття, Юрій Лавріненко — "Політичний рух Вілліяма Спілкі, як відповідь на Емський указ про заборону української культури", Марко Антонович — "Заходи українців проти наслідків Емського указу", Роман Солданик — "Михайло Драгоманів і Емський указ".

ПРЕМ'ЄРА П'ЄСИ "ЕЛЕКТРА" У ФІЛАДЕЛФІЇ

Філадельфія, Па. — Театральна Студія Молоді ставитиме тут в суботу, 15-го травня ц.р. о год. 7:30 ввечері в театральній залі Ля Саль коледжу (ріг Олівей 20 вулиці) прем'єру п'єси "Електра", у двох діях з прологом, що її за старорецьким мітом написав Ярослав Клімовський, в драматичному опрацюванні Володимира Шашаровського.

Філадельфія, Па. — Театральна Студія Молоді ставитиме тут в суботу, 15-го травня ц.р. о год. 7:30 ввечері в театральній залі Ля Саль коледжу (ріг Олівей 20 вулиці) прем'єру п'єси "Електра", у двох діях з прологом, що її за старорецьким мітом написав Ярослав Клімовський, в драматичному опрацюванні Володимира Шашаровського.

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНІОСОЗУ У КВІТНІ 1976 Р.

Округа (окреси)	Кільк. чл. вільн. вільн.	Кільк. чл. вільн. вільн.	Разом у квітні 1976 р.
ОКРУГИ ПЕНСІЛЬВЕНІ			
Філадельфія	39	40	109
Піттсбург	18	9	51
Шамоні	20	6	31
Алентаві	11	3	14
Скрентон	9	—	4
Вільс Бері	9	1	6
Разом:	106	59	215
ОКРУГА МЕРІЛЕНДУ			
Балтімор	9	—	11
ОКРУГИ НЬО ЙОРКУ			
Нью-Йорк	34	11	67
Сиракузи	—	—	—
Ютика	13	10	39
Рочестер	9	8	19
Трой	7	6	23
Вуффало	9	6	15
Разом:	72	41	168
ОКРУГИ НЬО ДЖЕРЗІ			
Ньюарк	22	9	63
Джерзі Сіті	11	11	32
Перт-Амбой	12	1	23
Пассейк	7	—	17
Разом:	52	21	135
ОКРУГИ ІЛІНОІС			
Чикаго	35	22	72

ЗВЕРНЕННЯ РАДИ ДИРЕКТОРІВ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМПІТЕТУ АМЕРИКИ ДО УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ:

Ми, члени Ради Директорів Українського Конгресового Комітету Америки, репрезентуючи 55 Центральних Українських Установ і Організацій, які діють в системі УККА, і представники Відділів УККА, зібрані на своїх звичайних нарадах в дні 1-го травня 1976 року в Нью-Йорку

ОЦІМ ПРОГОЛОШУЄМО СКЛИКАННЯ

ДВНАДЦЯТОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

який відбудеться в дні 8, 9 і 10-го жовтня цього 1976-го року в місті Нью-Йорку в готелі "АМЕРІКА-НА".

ГРОМАДЯНКИ І ГРОМАДЯНИ!

Рік 1976 — це для нас рік двох ювілейів: 200-річчя Американської Революції та 100-річчя масового поселення українців в Америці. Під знаком цих подій та їх вартості сьогодні і значення на майбутні проходять наради XII КОНГРЕСУ Українців в Америці.

Положення, в якому сьогодні знаходиться наша Батьківщина — Україна, зокрема генеральний наступ комуністично-московських завоювальників-окупантів для здійснення запланованої ліквідації українського та всіх інших поневолених не-російських народів шляхом народобивачого "злиття націй" в один пропагандистський, "советський", а фактично російський народ, вимагає від нас, українців у вільному світі взагалі, а від українців в Америці зокрема, негайної і якнайбільш рішучої рятункової реакції. Ми повинні і мусимо заявити і виявити Америці і світові:

1. Нашу повну солідарність з поневоленим, але нескореним українським народом в його змаганні до волі і незалежності та висловити наш подив і нашу гордість з кровної приналежності до цього народу, який в найтрудніших обставинах продовжує і розгортає свою боротьбу за право жити на волі та бути господарем своєї землі.
2. Запротестувати перед американським та всіма іншими культурними народами світу проти злочинного і варварського народобивства, що його допускають московські верховоди відносно українського та всіх інших поневолених не-російських народів.
3. Осудити політику диктатури Уряду ЗСА, яка суперечить волелюбним ідеалам Американської Революції та посередньо чи безпосередньо не тільки зупиняє, але і сприяє народобивчій політиці советських верховодів, та вимагати активної допомоги нашого Уряду у Вашингтоні в визволенні змаганням українського та інших поневолених Московією народів.
4. Подбати і причинитись до повної консолідації та мобілізації всіх наших сил і ресурсів для виконання цих наших завдань і обов'язків та довести це до відома наших поневолених Братів і Сестер в Україні. Поробити такі заходи, які причиняться до нашого об'єднання. Чотири покоління емігрантів з України своїм умом і м'язами розбудували силу Америки, а рівночасно скріплювали вільну думку в Україні, нівечену московським імперіалізмом, який змряє до повної русифікації.

ГРОМАДЯНКИ І ГРОМАДЯНИ!

Стоїмо на порозі XII КОНГРЕСУ Українців в Америці. На ньому всі його учасники — делегати матимуть змогу розглянути і оцінити діяльність Українського Конгресового Комітету Америки за час від XI КОНГРЕСУ, що відбувся в жовтні 1972 року, до жовтня 1976 року. На ньому делегати повинні також устатити спільними зусиллями програму праці Українського Конгресового Комітету Америки на майбутнє.

Ми переконані, що всім Членим Організацій належатиме на тому, щоб їх репрезентативна Організація, керуючись інтересом ЗСА, діяла якнайсправніше, а в своїй праці і цілях керувалася насамперед добром поневоленого, але нескореного Українського Народу, що є рівночасно в найкращому інтересі Америки та світового миру.

Зваживши всі ці моменти, ми, Члени Керівних Органів Українського Конгресового Комітету Америки: Екзекутивні, Політичні Ради, Контрольні Комісії і Громадського Союзу, вибрані XI КОНГРЕСОМ УККА в 1972 році, зібрані разом із Головами Відділів УККА на нараді Директорів в Нью-Йорку 1-го травня цього року, кличемо Вас до повної консолідації всіх наших національних сил, взявши активну участь в цьогорічному КОНГРЕСІ Українців в Америці.

Нехай цей КОНГРЕС стане могутньою маніфестацією Вільних Українців у Великій Країні Волі, яка в цьому, 1976-му, році відзначає 200-річчя своєї Незалежності.

Дано в Нью-Йорку, 1-го травня 1976 року

РАДА ДИРЕКТОРІВ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМПІТЕТУ АМЕРИКИ

СУСПІЛЬНО-ДЕРЖАВНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЕТНІЧНИХ ГРУП ТА ЇХ ВСЕБІЧНА УЧАСТЬ В ЖИТТІ І РОЗВИТКУ КРАЇНИ Є ОДИН З ГОЛОВНИХ НАПРЯМКІВ ВНУТРІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ЗСА — ЗАЯВЛЯЮТЬ В БІЛОМУ ДОМІ

Вашингтон. — "Інституційна оцінка" — суспільно-державне оформлення етнічних груп та їх повна і всебічна участь в американському суспільстві — це один з головних напрямків внутрішньої політики — американської політики — заявив Вільям Варуді, асистент президента Форда для публічних зв'язків, відкриваючи минулої середи, 5-го травня, в Білому Домі цілоденну конференцію в справах "етнічності і добросусідства" з участю 70 представників етнічних груп, включно з українською. Це була вже друга з черги подібних конференцій в Білому Домі цього року і нею цим разом проводив асистент президента Форда для етнічних справ д-р Мйрон Куропас, який — як це виразно виходило з перебігу конференції — після заяви президента Форда — є ініціатором та має рішальний вплив на оформлення політики етнічності і добросусідства в Білому Домі, отже і в країні.

Програми конференції, крім вступного привітання та заяви Вільяма Варуді і вступних тверджень д-ра Мйрона Куропаса, були: основна доповідь монсінйора Джіно Вароні, президента

Крайового Центру для етнічно-сусідських справ на тему: "Сусідська ревалідація — політика сусідства для плюралістичного суспільства", із додатковим виснаженням та доповненнями асистента секретаря мешканецького і міського розвитку Констанса Ньюмана, директора Адміністрації громадських послуг Самуеля Мартінеза та адміністратора малого бізнесу Мічела Кобелінського. Усіх їх представляв з власною українською "етнічною гордістю", часом дотепно, д-р Мйрон Куропас, проводячи опісля дискусію, реасумуючи запити привітання і відповіді доповідачів.

Першу частину конференції закінчено зустріччю з президентом Фордом в Горді Рож (яких, до речі, там не було видно) в Білому Домі та короткою заявою Президента і звичайним в таких випадках "стиганням рук" в привітання багатьох пресо-вих, радіових і телевізійних кореспондентів, між якими Олега Звадюка з відомої радіостанції "Вільна Європа". Президент Форд у своїй заяві ствердив, що завданням цієї та планоуваної в майбутньому подібних конференцій є "новий вигляд" в "преважливій справі", за яку він

вважає етнічні групи та їх повну і справедливую участь в усіх ділянках державного і суспільного життя Америки. Президент сказав, що він прозив своїх асистентів п. Варуді і д-ра Мйрона Куропаса, щоб йому дали повний звіт з перебігу цієї конференції. Вітаючи опісля з привітаннями, Президент, який за авес довгий час своєї попередньої служби в Конгресі ЗСА живо цікавився власне етнічними групами та в багатьох випадках був речником тих груп, багатьох називав по імені, включно з проф. д-ром Михайлом Палієм з Клівленду ("Геллов, Майкл!" — привітав його Президент).

Після зустрічі з Президентом відбувся спільний полуденок в поблизу готелі Вашингтона з виступом директора Бюра меншостевого бізнесу Алєкса Армандаріаса, після чого продовжувалася конференція в Білому Домі з виступами секретаря комерції Елліота Річардсона та репрезентатива ряду урядових агентств для справ етнічності і сусідства та їх багатьох аспектів. Модератором цієї і другої частини конференції був д-р Майкл П. Балзано, директор "АК-ЦП". Підсумки конференції

СЕНАТ СХВАЛИВ, ПАЛАТА РОЗГЛЯДАЄ ЗАКОНОПРОЄКТ КОМПІСИ ДЛЯ СЛІДКУВАННЯ ЗА ПОРУШУВАННЯМ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В ССРС

Вашингтон. — Конгресова Підкомісія міжнародних політичних і військових справ, заслухавши тут у вівторок, 4-го травня, свідчення десятих осіб в справі створення спеціальної комісії для слідування за порушеннями провізій Гельсінської декларації в ділянці людських прав, подала до відома, що голосування над законопроектом, який передбачає створення такої комісії, відбудеться за два тижні.

Законопроект був зголошений конгресменом Мілленсент Фенвік з Нью-Джерсі і його підтримали вже біля 100 конгресменів. Ідентичний законопроект був зголошений в Сенаті ЗСА сенатором Кліффордом Кейсом і був прийнятий переважною більшістю голосів в середу, 5-го травня. Сенатор Джеймс Баклі додав до законопроекту поправку, встановлюючи бюджет комісії на 250,000 дол.

ман, директор Крайової конференції советських жидів, д-р С. Шаз, представник Мадярсько-американської федерації, Дж. Сустанд, представник Крайової конференції американських етнічних груп, д-р Джеремі Стоун, член управи Федерації американських науковців, і Едвард Суманас, представник Об'єднаного балтійсько-американського комітету.

Конгресменка Фенвік, відкликаючись на заяву Леоніда Плюща, що Гельсінська декларація є "пустою обіцячкою", заявила, що створення комісії є коначним у виді наявно зростаючого гніту в ССРС і безлічі випадків грубого і безкарного порушення людських прав.

Сенатор Баклі сказав, що комісія не тільки засвідчила б "шире зацікавлення" Конгресу ЗСА справою людських прав, але й примусила б советський уряд рахуватися більше із публічною опінією Заходу.

Конгресмен Дервінскі вказав на особливо тяжке положення українського народу, який бореться проти насильної русифікації і Департаментів Оборони та Торгівлі. Завданням комісії було б слідувати за порушеннями людських прав в ССРС та інших країнах східного блоку і звітувати перед Конгресом ЗСА, подаючи рекомендації відповідної реакції.

Свідчення, свідуючи закономірності минулого вітторка, зложили конгресмени М. Фенвік, Едвард Дервінскі, Джошуа Айлберг і Леррі МекДоналд, сенатор Джеймс Баклі, Джеррі Гуд-

Айлберг натрапував Советський Союз за те, що він не дозволяє українському народові плекати свою творчість і культуру, насильно обмежуючи його людські і національні права.

Крім цього конгресмен Айлберг вказав на різницю поміж становищем жидів та інших народів ССРС, бо жиди мають куди емігрувати, а інші народи ні".

МОСКВА НЕ ВПУСТИЛА НОРВЕЖЬКИХ ПАРЛЯМЕНТАРИСТІВ ДО ССРС

Осьло. — Советське посольство в Норвегії після консультації з урядом в Москві, відмовилося видати візи 8-ми норвежським парламентарістам, які бажали відвідати ССРС і зустрінутись з академіком Андрєєм Сахаровим, о. Дмитром Лудком і о. Глібом Якуніним, про що вони відкрито повідомили советське посольство, кажучи, що особисто хочуть пересвідчитися в тому хто має рацію: всі ті численні люди, організації і газети, які стверджують, що в ССРС влада потоптає всі елементарні права і свободи, чи офіційна советська пропаганда, яка опровержує ці твердження, називаючи їх наклепами на Советський Союз.

тернативно: видати парламентарістам візи і вони після того потвердять обвинувачення, роблені Сахаровим та іншими свідками советських злочинів, або відмовити їм візи, що є також посереднім потвердженням обвинувачень. Советське посольство, після довгої мовчанки, прислало на адреси парламентаристів відмовні листи, кажучи, що посли вибираються до ССРС в "зломіренних цілях". Ця відмова викликала широку хвилю протестів в Скандинавії і про це голосно заговорили не тільки скандинавська, але вся європейська преса. Газети, радіо і телевізії повели гостру кампанію проти ССРС, який, мовляв, своїм поступуванням зламав підписаний ним в Гельсінках домовленість про вимину "людьми і ідеями" та підтвердив, що в ССРС дійсно панує поліцейний терор.

Ця відкриття заява норвежських послів советській амбасаді була надрукована в пресі і її надано великого розголосу, бажуючи поставити уряд ССРС перед альтернативою: видати парламентарістам візи і вони після того потвердять обвинувачення, роблені Сахаровим та іншими свідками советських злочинів, або відмовити їм візи, що є також посереднім потвердженням обвинувачень. Советське посольство, після довгої мовчанки, прислало на адреси парламентаристів відмовні листи, кажучи, що посли вибираються до ССРС в "зломіренних цілях". Ця відмова викликала широку хвилю протестів в Скандинавії і про це голосно заговорили не тільки скандинавська, але вся європейська преса. Газети, радіо і телевізії повели гостру кампанію проти ССРС, який, мовляв, своїм поступуванням зламав підписаний ним в Гельсінках домовленість про вимину "людьми і ідеями" та підтвердив, що в ССРС дійсно панує поліцейний терор.

Службовики ОН розпочали акцію в користь Балаханова

Об'єднані Нації, Нью-Йорк. — Понад 1,400 службовиків Об'єднаних Націй розпочали кампанію оборони засудженого московським судом на 12 років каторги Володимира Балаханова, який до 1973 р.

був урядовцем метеорологічної служби ООН в Женеві, а опісля, не бажуючи повертатися на "родину", хотів залишитися на Заході. Змінюючи однак думку під пресією рідних, Балаханов повернувся до ССРС і того ж таки року був заарештований органами КГБ, а опісля засуджений на 12 років тяжких робіт у віддалених районах Советського Союзу. В часі свого перебування в концборах Балаханов, змагаючись за статус політичного в'язня, побував у "психушках" та в великих "ізоляторах", про що свого часу повідомляв Андрій Сахаров.

подали на її закінчення д-р Мйрон Куропас та монсінйор Вароні.

З українців, крім зазначених вище проф. Пала та ред. Звадюка, були на цій конференції д-р Юліан Куляс з Чикаго, який збирав голос під час конференції, ідентифікуючи своє українство, та ред. А. Драган.

СВОБОДА

UKRAINIAN NEWSPAPER PUBLISHED DAILY EXCEPT SUNDAYS, MONDAYS & HOLIDAYS (SATURDAY & MONDAY ISSUES COMBINED) BY THE UKRAINIAN NATIONAL ASS'N, INC., 30 MONTGOMERY ST., JERSEY CITY, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає своїх членів, незалежних матеріалів, не пов'язаних з темою, коли автор сам не виражає застеріг, додержуватися застережень до відповідної поштової оплати. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Загроза в Італії

З уваги на те, що минулого тижня італійський уряд, очолюваний християнсько-демократичним прем'єром Альдо Мормо, подався до димісії, італію 20-го і 21-го червня ц. р. очкують може найважливіші вибори, які колинебудь тут відбувалися від закінчення другої світової війни. Пролема не тільки в тому, що не відомо, чи поспішать обрати уряд, який міг би розв'язати важкі економічні проблеми країни, припинити постійний упадок валового продукту та повернути довіру до уряду, але існує серйозна загроза, що у тих виборах комуністична партія може здобути більше голосів і, перемістивши партію християнсько-демократів, таким чином стати найбільшою партією Італії та першим раз від 29-ти років навіть здобути кабінетні пости.

Коментатори вказують, що якщо б італійська компартія здобула найбільше голосів, то може створити лівий коаліційний уряд із Соціалістичною партією. В такому випадку Християнсько-демократична партія, яка величезна італійський уряд від кінця Другої світової війни, була б зовсім відсутня від влади. Така ситуація є цілком можливою, бо, поперше, у минулому десятилітті вибори комуністи здобули тільки на два відсотки менше голосів від християнсько-демократів, а подруге, уряд прем'єра Альдо Мормо подався до димісії власне тому, що Соціалістична партія відтягнула свою підтримку в парламенті. Отже, коаліційний уряд комуністів і соціалістів є цілком можливим.

Однак, більшість коментаторів вважає, що комуністи, навіть якщо здобули б більшість голосів у виборах, воліли б вийти до уряду в ролі "молодших партнерів" християнсько-демократів, задовольняючись кількома кабінетними постами, бо вони бояться такої скрайньої поліризації політичного життя в Італії, яка могла б настати, якщо б владу перебрав би коаліційний уряд комуністів і соціалістів. Компартія боїться, що така поліризація може в майбутньому мати для неї негативні наслідки, бо може штовхнути до антикомуністичного табору багатьох виборців, які тепер ще нерішечі щодо своїх політичних поглядів.

Для вільного світу дуже небезпечні обидві можливості: коаліційний уряд комуністів і соціалістів, як рівно уряд, в якому італійські комуністи були б "молодшим партнером" християнсько-демократів. Загроза була б особливо небезпечною для НАТО, бо Італія є членом того оборонного союзу. НАТО могло б втратити будь-яку ефективність, як головне заборолу проти загрози з боку Варшавського Пакту, бо як виглядали б тамні наради антикомуністичного НАТО, якщо на них були б привітані комуністичні члени італійського уряду? Хоча італійська компартія, подібно до французької, тепер твердить, що хоче працювати до соціалізму своїм власним шляхом, тобто, декларують свою незалежність від Москви, то це невідомо, чи ця "незалежність" є дійсною чи може тільки тактичним маневром, який має на меті пригасити чуйність населення Італії і таким чином поводити комуністів до влади шляхом виборів.

Ірага і Москва

Недавній 15-й з'їзд Комуністичної партії Чехо-Словаччини відзначався тим, що лідери цієї партії були змушені по-рабськи оголосити, що чеський і словацький народи та національні меншини цієї країни "невичерпно вірні" Москві та її політиці. "Гавляйтер" Густав Гусак мусів називати генерального секретаря КПСС Леоніда Брежнєва, який навіть не заволив прибути на з'їзд, "героєм Чехо-Словаччини" і то за те, що в 1968-му році Брежнєв наказав совєтським військам, як рівнож військовим частинам інших держав Варшавського Пакту, нападати на незалежну Чехо-Словаччину та повалити владу ліберального марксиста Александра Дубчека, який виявив бажання, щоб його країна йшла до соціалізму своїм власним шляхом, не нахилившись на Совєтський Союз. Густав Гусак на останньому з'їзді був змушений виголосити північ для Совєтського Союзу, війська якого далі окупували Чехо-Словаччину і дали є дійсними володарями цієї країни. Як вказують коментатори, такого рабського сласловес'я скоріше можна було сподіватися від ставлення однієї з "республік" Совєтського Союзу, ніж від лідера самостійної держави, якою Чехо-Словаччина нібито є. Отже, останній з'їзд чехо-словацької компартії ясно показав, що та країна зовсім не є незалежною державою, як рівнож ще раз виявив імперіалізм Москви.

Однак, коментатори твердять, що ситуація могла бути навіть гіршою, якщо б ввійшли в життя всі плани фанатично просовєтської фракції чехо-словацької партії, тобто фракції, яку очолює "українець" Василь Біляк. Ця фракція ще перед початком з'їзду почала поширювати фальшиві поговори, що Дубчек і його прихильники були і є на службі американської розвідки, та планувала перетворити з'їзд на початок кампанії проти Дубчека та тисяч його прихильників, які лишалися в Чехо-Словаччині. Але плани Біляка та компанії не здійснилися, а Густав Гусак навіть наткнувся, що ті прихильники Дубчека, які "дійсно показують", матимуть змогу наново вступити в ряди чехо-словацької компартії.

Значить покищо перемогла політика "примирення", політика, яку веде більш поміркований Густав Гусак, в протилегу до політики відплати, яку заступає фракція Василя Біляка.

Сенат окремою резолюцією підтримує політику детанту

Вашингтон. — В середу, 5-го травня ц. р., після довгих дебат, Сенат прийняв резолюцію, якою схвалює політику детанту до Совєтського Союзу, базовану на незмінній військовій силі З'єднаних Штатів Америки. Резолюція була прийнята 86 голосами проти 7 і децю змінена, бо в Сенаті були побоювання, що попередня фо-

Іван Поритко

50-РІЧЧЯ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

В дні 25 травня 1926 року на вулиці Рясін в Парижі більшовицько-московський виласник Шварцбарт кілька разів пострілами застрелив голову Директорії Української Народної Республіки, Головного Отамана Українського Війська Симона Петлюру. Причина того вбивства відразу була ясна. Симон Петлюра тоді в силі віку, як енергійний лідер української політичної еміграції, був небезпечний Москві. Вбивство Симона Петлюри було вартістю по українській самостійницькій ідеї, її обзго-ловити й розгромити. Однак сподівання більшовиків зовсім не здійснилися, а навпаки — залишилися плакати його писань і ділами самостійницької ідеї, що їх символізував Симон Петлюра. Трагічна його смерть тільки осяяла українську визвольну ідею авреолом мучеництва. Не стало Симона Петлюри між живими, але він увійшов у історію визволення України, а особливо в історію новітнього українського війська.

Чому українська суспільність з таким відданям і пієтизмом відзначає світлу пам'ять свого Головного Отамана? Національно-громадянські заслуги Симона Петлюри були незвичайно великі й різноманітні та виявилися на протязі чверть століття в різних напрямках діяльності.

В діяльності політичного усвідомлення і політичної організації нашого народу С. Петлюра відзначався, як один з найвидатніших українських політичних провідників діячів першої чверті 20-го століття. Це була дуже трудна, а при тому небезпечна справа на світанку нашого національного усвідомлення і його руху, що вівся в умовах урядових заборон і жорстоких переслідувань при невідомості більшості населення — розпочинати громадську і політичну акцію в цілі звільнення України. Симон Петлюра з юнацьким запалом віддався цьому ділу.

В дуже загальних зарисках подамо його дії. В 1901-1902 роках він член Революційної Української Партії в Полтаві. В 1903-1904 рр. — член Чорноморської Вільної Громади на Кубані. В 1904 році заарештований царською жандармерією. В 1905 р. Симон Петлюра вдалося нелегально втекти на західно-українські землі, де він продовжував самостійницьку діяльність. В грудні того ж року він учасник з'їзду РУУ в Львові, реорганізатор партії в національному українському напрямі та брав участь в оформленні УСДРП, а вже в січні 1906 р. є на 2-му з'їзді УСДРП Галичини, як представник ЦК УСДРП в Києві. Того ж року реорганізує українську соціал-демократію в Петербурзі. Від липня 1906 р. він фактичний керівник УСДРП в Києві. В 1907-1912 роках працює серед великої української громади в Петербурзі, при цьому виступає як блискучий бесідник на різних українських імпрезах, зокрема на святі в честь Т. Шевченка. В роках 1912-1914 працює серед нашої громади в Москві й при тому зразково редагує журнал "Українська Жизнь". Під час 1-шої світової війни веде на фронті допомогово-харитативну працю в 1914-1917 роках.

Вся історія нашої визвольної-збройної боротьби, спершу історія Українських Військових З'єднань, далі історія Української Центральної Ради і Директорії Української Народної Республіки встановлюють, що Симон Петлюра був центральною особою — великим провідником Української Національної Революції. Він був в цей історичний час правно і повноважно вибраний на провідні становища.

На 1-му Українському Військовому З'їзді, в якому брало участь 993 делегатів, Симон Петлюра обрано головою Українського Генерального Комітету. Таким чином він став репрезентантом всіх військових комітетів знизу вгору, від сотеньких — до центрального комітету в Києві.

На 2-му Українському Військовому З'їзді в Києві в червні 1917 р. знову обрано С. Петлюру на Генерального Військового Секретаря тобто Військового Міністра Української Центральної Ради, тоді ще автономного Уряду України.

Після III-го Універсалу, коли було проголошено 20 листопада 1917 р. Українську Народну Республіку, С. Петлюра далі керує військовим ресортом. В 1918 р. він — ініціатор і надхник організації української армії. Діючи за часів гетьмана П. Скоропадського, він — ідейний керівник і організатор легальних органів самоврядування українського селянства. В 1919-1920 роках він — державно-політичний керівник війни Української Народної Республіки проти РСФСР.

На еміграції до трагічної смерті в 1926 році Симон Петлюра — державнополітичний репрезентант української нації, як голова Української Народної Республіки в екзилі та ідейний керівник самостійницької еміграції. Ми не можемо забути величезних заслуг С. Петлюри в ділянці державного будівництва, тобто м'ясо на увазі не тільки його творчу працю як Голови Українського Військового Комітету, Генерального Секретаря, а потім Міністра Української Центральної Ради у військових справах, голови Всеукраїнського Союзу Земств, голови Директорії Української Народної Республіки та Головного Отамана її війська, але також його видатну ініціативу (Закінчення на стор. 3-й).

о. д-р Ю. Шумовський

МАСОНСТВО, ЙОГО ІДЕОЛОГІЯ І ОБРЯДИ

Масонство в сучасній дові дуже поширене в З'єднаних Штатах Америки, де масонство має всі вільні права і привілеї, а членами його є багато і наших українців як світських, та і духовних осіб.

Масони рахують джерелом своїх обрядів стародавніх містерій, служителя яких мали ніби дійсне релігійне уявлення. Масонський ритуал дуже близький до легенди про Хірама і всі деталі пов'язані з обрядом і, рахується як символіка масонства. Алегорії, обряди та символи служили основним етапом масонської історії чи їх окремих законів і навчань. Так, напр., ритуал посвячення на ступінь майстра дуже подібний до історії з Хірамом; під час цього ритуалу в ролі майстра фігурував той, кого посвячували на цей ступінь. Подібно тому, як Хірам був забитий трьома ударами палиці, той, кого посвячують на майстра, отримує три символічних удари молотком від великого майстра. Після того посвячуваного кладуть у труну чи на килим, накривають його закривавленим покривалом і при цьому читають легенду про Хірама.

На протязі своєї історії масонство трансформувалося на окремі, часами ворожі групи, секти, але основні масонські речі залишилися незмінними, як і цілий ритуал. Обряд масонів ніколи не був лише театральною дією, але завжди був глибоко продуманий і мав свій зміст та значення.

В назначений день і час, звичайно увечері, поручителі приводили "профана" — новачка в масонську ложу і вводили найперше до темної чорної кімнати. Тяжкі, оббиті чорним сукном двері повільно відкривалися, і з кімнати в п'ятні виходив чоловік у круглому капелюсі з накинutoю опанчою на плечах. В руках він держав шпатель. За ним, непевно ступаючи і торкаючись голыми грудьми кінця — вістря шпателя, ішов кандидат до посвячення в члені масонів. Очі його зв'язані білосніжкою шовковою хусткою. Чоловік, що тримав шпатель, говорив до профана: "шпатель, представлений до грудей твоїх, може проколоти їх кожної хвилини, якщо ти зробиш невірний крок, бо ти не бачиш тепер, куди ідеш, ані перешкод, що лежать на дорозі твоїй. Веде тебе рука, котрої ти не бачиш. Якщо ця рука тебе залишить, погубить твою немилу. Так пристрасі й слабості наші, що затемнюють внутрішній наш світ, затягають нас на несправдливий дороги життя нашого, і якщо не рука, яка нас провадить, ми б загинули уже давно самі. Отож, шукай пізнати цього Дорогоказця".

Коли нарешті здіймали пов'язку з очей такого нео-

фіта, він бачив кімнату без вікон, що освітлюється лише слабким полум'ям спиртової лампи, яка буває у вигляді людського черепа. Тут на столі знаходяться людські кості, положені навхрест. В різних кінцях кімнати стоять дві труни і один людський кістяк. Вся ця декорація символізує гріховний світ, в якому потонуло людство, смутком масонів з приводу втрати істини і їх презирство до смерті. Залишаючись у такій декорації, кандидат на масона зупинявся в своїх думках і розвагах, і ще раз мусів зрозуміти та підтвердити рішучість і вірність свого вступу до ложі масонів.

Після цього обряду, до кімнати, де перебував такий кандидат, входив один з членів масонської ложі і, давши кілька ритуальних питань неофітові, розказує йому про завдання і працю масонів, якими властиво є: скромність, слухняність, добрий характер, любов до батьківщини, до братів своїх, постійність та стійкість у своїх ідеях, мужність і незкориста.

Після цих слів знову зав'язують очі неофіта і провадять його вже до самої ложі масонів, де він перед жертвником стає на праве коліно, положиши праву руку на Біблію, а лівою рукою тримає циркуль гострим біля голий грудей. В той час чути голос великого майстра масонів: Брате довіряючись, чи супровіднику, посади нового брата та майте над ним постійний догляд і опіку. Де келех з кров'ю? Три рази вколовши вістрям циркуля голі груди кандидата, великий майстер змішує кров, що виступила з грудей його, з кров'ю загально масонською, яка містилася в келеху. При цьому великий майстер проголошує: "Силою цієї крові і стану, силою бажання та згоди тут присутніх і по всій землі розселених наших братів, приймаю вас в число і громаду вільних мулярів, як учня і брата". Таким чином з п'яти обрядів та неправди життя, новий кандидат ставав членом і присутнім істини й світла, яке заливало вже тоді широкую залу ложі масонської.

Велику увагу звертають масони і на зовнішній свій вигляд, на свій ритуальний одяг, прикраси тощо. Часто масони замовляють для всіх членів спеціальний одяг, який складається з кольорового покроя та кольору одягу. Звичайно вони носять цивільне убрання, лише кожен з них має свої відповідні до свого статусу відзнаки. Так масони одягають спеціальні рукавички та шкряпані фартушки. Майстри масонів під час посвячення отримують символ, який дає їм право вступу до всіх масонських лож, ним є маленький золотий ключ

брами і домагаються вступу через браму. При тім настав між обома сторонами більш менш така розмова:

"Пустіть нас, пустіть нас до райської землі".
"Не впустимо, не впустимо мости політичні".
"Заплатимо, заплатимо дрібенькими грішми".
"Ми не можемо, бо всі маємо".

Ця гра продовжується з тією однією, що замість грошей за впускання до райської землі обіцяють ті, що просять щось більше: черв'яки, золоті гроші тощо. Нарешті сторожі брами підносять хустку вгору і через браму впускають тих, що просилися. Але котра з просячих дівчат брамникам подобається, ту у брамі затримують, спускаючи хустку вниз. Таким способом і грі кінець.

12) "Галія". Дві дівчини ловляться правими руками і крутяться наче млинок. Співають так, що одна на чужу питає, а друга відповідає:

"Чому, Галю, не танцюєш, Галю, Галю!"

Л. М-а

"БЛАГОТВОРНИЙ" ВПЛИВ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ

"Дехристиянізація, колективізація, індустріалізація, масове переселення з села до міста — усе це було небаченим в історії України розбиттям і руйнуванням структур, катастрофічні наслідки якого виявились ще далеко не повністю. Але вже й зараз видно, що мо-

же зродити хворий, пошматований організм.

"Розступися, синє море, На дві половини, Приймай дівчинку з дитвом У самі глибини..."

Маруся ти Маруся, Одкрій свої очі. Маруся одвергає: Я умерла, ніззя".

Це — стихійна творчість. А є ще й організована — т. зв. "самодіяльність". Останніми часами взялися за створення (!) нових традицій. Поспівали словосполучення, одне одного безглуздіші: будинок Шаста, свято "Грудовий Весни", — пише в "Хроніці Опору" Валентин Мороз.

І як ілюстрація до цих пресумних стверджень Мороза в лютневому числі "Перця" — якраз в місяці, коли на 25-му з'їзді Компартії це і ще раз переухвалено справу "єдиного со-ветського народу", "злиття націй" і, мабуть, в недале-ньому майбутньому ухвалення обов'язкової однієї мови — "совєтської", — є кілька оголошень, якраз писаних такою спільною "злитом" мовою.

Шоправда, покищо "Перець" не схвалює їх "правоспису", а подає під вивисним заголовком: "Страшне перо не в гусака". Проте, захищати чистоту української мови стало небезпечним і "каригідним" ділом в Україні сьогодні (всі ті, що її захищали, як відомо, опинилися за ґратами), і виникає великий сумнів, чи вистачить відваги в редакторів "Перця" і надати містити в своєму журналі з тихими осудом такі "перлини", які позначені "благотворним" впливом "мови Леніна", мови російської на українську. Ось чотири цих оголошень:

"Об'єднання лінійки я доставав запчасті до трактора, трактор стоїть не справний, достаючі запчасті знайде як тому моторчик тому гроші, я так же винив з ними грам сто-надесять якраз був обідній привір приїхав лущенко сказав динисенку хай напише об'єднання чого він був випивши во время работы От я и написав".

"Я его не узнала бо не виділа его морди, так как она была укрыта патлами новой моды. Його треба вкортити". — Це друге оголошення, а ось третє і четверте:

"Жалоба"

Я ни согласен што моя травма домашняя. Коли я перелазив чирес забор, то я упав на трітійорі з-да (завода), а как я умудрілся з переломаной ногой перелазити чирес забор сам не пойму, так как ні доходя автобусной (зупинки) звалился од боли, де міня потхвалили 2 ДНД (міліціонери) — думали п'яний я, а потом до тащили до больницы. Прому установили што моя травма проїз водствениа, так как я упав на кучу редукторов". (Примітки в дужках мої. — Л. М-а).

Ухвалили: В зв'язку з тим, що Зайчук К. Р. не має більшого уплатити йому за голову".

Чи може бути сумніша мовна картина?

Ой вийду я за воротойка Моя грушка приляса...

і т. д., з тією заміною, що співають можна ще:

Моя грушка еже нукла, Моя грушка зачепла, Моя грушка - зеленушка, пристелишюка, Мою грушку потрасу...

а) "Вийди, вийди, кустубойку"... Умю ти головою, Дам ти блу комулюку, Стану з тобою до слобойку.

б) Ой вийду я за воротойка... Свою грушку посаджу, Ой вийду я за воротойка Свою грушку підлілю.

в) Казав пан город городити... Терном огерити, Щоби не вилітала Кавалерська краса. Кавалерська краса, В мазі намочена, В калюжі ірана, На терню сушена, На лає качана, Під лавою схована. Казав пан город городити, (Закінчення на стор. 4-й)

ВЕЛИКОДНІ ГАЙКИ — СІЛЬСЬКІ СВЯТУВАННЯ

(3)

Розмови між дівчатами з-поза кола з дівчатами в колі продовжуються на різні теми досить довго, одні ставлять питання, а другі відповідають ось, напр., так:

Питання: "Де ти, гадо, було?"

Відповідь: "Та ми його не виділи".

Або друга питає: "Може, чадо, коні (корови, вівці, гуси тощо) пасе?" А другі відповідають: "Може, це бути щастям". Дівчата далі ще кружляють і співають:

"А я ковбас наварю, своє чадо викуплю".

А дівчата в середині кола співом відповідають:

"Ми ковбасу з'їмо, тоби чада не дамо".

І знову:

"А я ковбасу наварю, своє чадо викуплю".

Відповідь: "Ми ковбасу з'їмо, тоби чада не дамо".

Відповідь: "А я ковбасу наварю, своє чадо викуплю".

Відповідь: "А я ковбасу наварю, своє чадо викуплю".

А ми паску з'їмо, тоби чада не дамо.

Гра закінчується такою розмовою (запити і відповіді).

А що діти їдять? В неділеньку кубасойку, в будний день сузу - айбойку.

А що діти п'ють? В неділеньку мід, винойку, а в будний день горілоуку.

А в чім діти ходять? В золоті, сріблї, атласі і в кованих поясі.

А що діти робить? В неділеньку гуси пасе, а в будний день кужель пряде.

11) "Вступ до раю". Дві дівчини розтягають високо в руках хустку, так що під розтягнутою хусткою є наче брама. Це брама до раю, а дві дівчини, що стоять з розтягнутою хусткою, це сторожі брами до раю. Другі дівчата ловляться одна за другу в поясі і стають в чергу, бо хочуть дістатися до раю. Приступають до

брами і домагаються вступу через браму. При тім настав між обома сторонами більш менш така розмова:

"Пустіть нас, пустіть нас до райської землі".

"Не впустимо, не впустимо мости політичні".

"Заплатимо, заплатимо дрібенькими грішми".

"Ми не можемо, бо всі маємо".

Ця гра продовжується з тією однією, що замість грошей за впускання до райської землі обіцяють ті, що просять щось більше: черв'яки, золоті гроші тощо. Нарешті сторожі брами підносять хустку вгору і через браму впускають тих, що просилися. Але котра з просячих дівчат брамникам подобається, ту у брамі затримують, спускаючи хустку вниз. Таким способом і грі кінець.

12) "Галія". Дві дівчини ловляться правими руками і крутяться наче млинок. Співають так, що одна на чужу питає, а друга відповідає:

"Чому, Галю, не танцюєш, Галю, Галю!"

50-РІЧЧЯ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

таву в різних діяльностях організації українського національного життя. Він був теж одним із перших благовісників ідеї відродження Української Автокефальної Церкви в ділі епохальної ухвали закону про це 1-го січня 1949 року; він же записався 31-го серпня 1919 р. на площі Св. Софії в Києві спільно з митрополитом Василем Липківським служити Богові через службу народові.

Зацікавленість і дії С. Петлюри на еміграції дуже різномірні і найкраще характеризують його організаційний хист. Тут і теоретично-ідеї опрацювання питання українського національно-державного руху, проблем впливу на світову громадсь-

ку думку; тут і складання планів в різних діяльностях державного будівництва України, дальше дбаючи про збереження й адосконалення державного апарату Української Народної Республіки в екзилі. Особливо опікувався Петлюра ветеранськими організаціями і освітою української емігрантської молоді. Він клопотався розвитком вільної української науки і т. п. З дуже загальною наведеною фактів діяльності Симона Петлюри унагляднено, що він вже зараня був активним політичним пробудником і організатором українського народу, його визвольних змагань за самостійність і незалежність України.

Відзначаючи пам'ять Симона Петлюри з нагоди 50-ти роковин його трагічної смерті, стверджуємо, що більшість Москва страшенно помилилася, коли думала, що вбивством можна вбити ідею, яку репрезентував Симон Петлюра. За близько 60 років панування червоних московських большевиків не вдалося їм дискредитувати в Україні поняття „петлюризм”. Тим більше гордіться ним колишні українські воїни і всі ті, що вірять в необхідність української збройної сили — на сторожі Української Держави.

Яку велику вагу прив'язував Симон Петлюра плеканню традицій визвольної боротьби, казав у його статті в паризькому „Тризубі” в дні 22 січня того ж трагічного року 1926, в якій він писав: „В день свята української державності встають пе-

реді мною постаті лицарів і мучеників великої ідеї. Тих, що життям своїм заплатили за свою віру в н. Хай же в цей день ми глибше, як коли, відчуємо велику вагу передсмертних заповітів наших лицарів! Хай свято сьогоднішнє навчить нас шпнувати пам'ять полеглих і бережно плекати традиції боротьби за українську державність, такі чисті і промовисті, такі ушляхетнені, бо і оправдані, і скроплені святою кров'ю найкращих синів нації”. — І ці слова Симона Петлюри так близькі змістові наших відзначувань його пам'яті в 50-річчя трагічної смерті.

В 50-річчя роковин мученицької смерті Симона Петлюри — із пієтизмом похилиються всі українські голови, вшановуючи пам'ять того великого державного Провідника. Між першими, жалобно вкритими, стоять колишні українські воїни, що мали шпану воювати під його головним командуванням і ті, які були українськими воїнами пізніше, коли продовжувалася збройна боротьба за незалежну Україну.

Симон Петлюра став легендою, але заповіт, що його залишив нам, є актуальною програмою на сьогодні. Тому ми всі українці, а особливо колишні українські воїни, не маємо чого сумувати, — в річницю смерті Симона Петлюри можемо лише пишатися, що ми мали такого провідника. Віддаючи йому дозвілний поклін, потверджуємо свою вірність ідеям та ідеалам, що їх своїм словом і ділом пропагував Симон Петлюра.

„РІДНА ШКОЛА” В ДЕТРОЙТІ УВІЙШЛА В ДРУГЕ ЧВЕРТЬСТОРИЧЧЯ

Детройт (Осип Сливинський). — Минуло 25 років від того часу, коли в рамках Об'єднання „Самопоміч” відбулися збори батьків, які, схваливши правильний Батьківський комітет, вибрали управу й внесли постанову оснувати школу українознавства в Детройті. Ця значуща подія відбулася 21 жовтня 1950 року. Того ж дня відбулося відкриття школи й перший день навчання.

Спочатку було тільки 22 дітей і вже зразу виникли різні перешкоди, перемогти яких, як здавалося, ніколи не пощастило.

Та події розвинулися в дуже корисному напрямі. У 1955 році було вже 168 учнів, у 1960 — 262, а в 1965 число учнів школи й передшкільної дійшло до 405!

Такий безупинний ріст школи, звичайно, не відбувається стихійно.

Батьківський комітет стався про приміщення школи, приймав оплати за навчання, допомагав дирекції знаходити нових учителів, видавав бюлетені, відповідав за порядок і безпеку на коридорах під час суботніх лекцій, дбав про доставку шкільних книжок, допомагав під час шкільних імпріз. Він влаштовував дитячі бали, виготовляв матуранти, організував акцію стилінг-фанду тощо.

А Товариство „Рідна Школа”, що заснувалося 1952 року, зареєструвавшись у стейтських властях, як неприбуткова організація і як законний власник Школи Українознавства, вело інформативну й освітню працю своїми „Вістями Рідної Школи”, відозвами, лекціями, афішами, радіомовленнями, дописами до періодичної преси.

Товариство дбало про фінанси нашої шкільництва, влаштовувало періодичні зустрічі з громадянством на різних імпрізах, зорганізувало й удержувало Дитячий Садок, фінансувало виїзди учителів на педагогічні конференції. Воно організувало педагогічні курси, випускники яких доповнювали вчительський склад школи. Заходом Управи Т-ва „Рідна Школа” почалося навчання української мови в місцевій парафіяльній школі.

Така різногранна активність обох рідношкільних клітин причинилася до того, що школа з успіхом перемогла численні перешкоди і, можна сказати, з ласки Божої увійшла в друге чверть сторіччя своєї праці.

Та не тільки від праці діячів був залежний ріст школи.

Вигнанці з України знають, що московський імперіалізм засплянував змисти з лиця землі український нарід знищенням культури наших предків і вигнанням української мови з виховно-навчальних установ України, а коли й то не допомогло, тоді почав застосовувати засоби фізичного знищення провідних кадрів культурних діячів. Ними заповнилися незлічені тюрми й концтабори Советського Союзу.

Знаючи про це, наші батьки докладають багато старань, щоб діти виховувалися у рідному середовищі, щоб навчалися української мови й полюбили культуру своїх предків.

Та з плином часу, після 25-ти років, виросло нове покоління українських батьків і діти тих батьків є вже в шкільному віці. До того, з причини внутрішньої міграції у цій країні, українські сім'ї щораз то більше розсіваються. Таким чином виріс нові проблеми. Як по-

Ділямо сумною вісткою з Родиною і Знайомими
мого Батька,
що дня 17-го березня 1976 р. помер

Проф. д-р ІВАН БОРКОВСЬКИЙ

в Празі, ЧССР.
ТАТІЯНА БІЛІН — донька
з вучницею ЛІНДОЮ

В пам'ять нашого Найдорожчого БРАТА

с.п. проф. д-ра ІВАНА БОРКОВСЬКОГО

складасмо

50.00 доларів на Енциклопедію Українознавства

50.00 доларів на видатки НТШ в Сарасоті.

Евгенія УШКЕВИЧ

Софія КІЧОРОВСЬКА

Іринею САНІН

Анна ЛІСЬКЕВИЧ

Оксана БІЛІН

сестри з родиною

Ділямо сумною вісткою з Родиною і Знайомими,
що 3-го травня 1976 р. відійшла у Вічність
з Волі Весниного

наша Найдорожча МАМА і БАБУНІ

БЛ. П.

ЮЛІЯ з ЧУБАТИХ

САЛЕВИЧ

народжена в Тернополі, Україна.

ПОХОРОН відбудеться в Польщі.

ЗАУПОКІЛНА СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХІДА

буде відправлена в суботу, 8-го ТРАВНЯ 1976 р. о год.

7-й рані в церкві СВ. МИКОЛАЯ в ПАССЕНКІ, Н. Дж.

Горем прибиті:

дочка — БОГДАНА

син — ЗЕНОН з дружиною ВІРОЮ

внуки: АНІА УЛІНА

АНДРІЙ, АЛЕКСАНДЕР

Ділямо сумною вісткою з Родиною, Односельцями, Приятелями і Знайомими,
що 5-го травня 1976 р. о год. 6-й рані в Честер, Па. на 75-му році життя,
ненадіжно, відійшов у Вічність,
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬКО

БЛ. П.

ВАСИЛЬ СЛОНСЬКИЙ

уродженець Волі Якубової, пов. Дрогобиць, Україна.

ПАНАХІДА — в п'ятницю, 7-го травня 1976 року о год. 8-й веч. в похоронному заведенні Петра Маця при 1609 W. Genesee Street, Syracuse, N.Y.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в суботу, 8-го травня 1976 р. з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. Івана Хрестителя о год. 9-й ранку, а після на місцевий цвинтар.

У великому смутку:

дружина — ЕВДОКІЯ (Україна)

син — ІВАН з дружиною СТЕПАНІСО

5 внуків в Україні

Ближчі і дальша Родина в Україні й Америці

В Сороковий ДЕНЬ СМЕРТІ

Дорогого і Незабутнього МУЖА

БЛ. П. МАЕТРА

МИХАЙЛА МИРОША

буде відправлена

ПАНАХІДА

в неділю, 9 травня 1976 р. по Службі Божій

в Українській Православній Катедрі

св. Володимира

160 Захід 82-га вулиця, НЮ ЙОРК, Н. П.

Прощу згадати в цей день Покійного в своїх молитвах.

Дружина АННА з Родиною

Український Комітет 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення в Миннесоті

має шану запросити всіх Українців Миннесоти і їх Приятелів на

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ І БАЛЬ

який відбудеться

в суботу, 22-го травня 1976 року
в готелі Лемінгтон

9-та вулиця і 3-тя Авеню в МІННЕАПОЛІСІ

Коктейль — год. 5-та, Вечера — год. 6-та, Забава з танцями — год. 9-та.

ДО ТАНЦІВ ГРАТИМЕ ШИРОКО ВІДОМІ АНСАМБЛЬ

„Рушніжок” з Канади

Квитки 15.00 дол. від особи замовляти до 12-го травня у Представників Комітету,
пань — Християн Ташук, Мікі Реймонд і Марі Стець.

Платне пол. огол.

КАЛЕНДАРЕЦЬ

Таборування Юнацтва СУМА в 1976 році

I. ОСЕЛЯ СУМА в ЕЛЛЕНВІЛ, Н. Й.

1. ВИХОВНИЙ (перша тура) — від 4-го липня до 24-го липня

для: а) Молодших Юначок

б) Молодших Юнаків

в) Старших Юначок

г) Старших Юнаків

2. ВІДПОЧИНКОВИЙ ТАБІР — від 25-го липня до 14 серпня

для: Молодших Юначок

Молодших Юнаків

3. СПОРТОВА ШКОЛА — від 25 липня до 14 серпня

для: а) Юначок від 12 до 18 років

б) Юнаків від 12 до 18 років

4. ВИШКІЛЬНИЙ ТАБІР — від 15 серпня до 4 вересня

для: а) Кандидатів на Впорядника 1-го Ступеня

б) Кандидатів на Впорядника 2-го Ступеня

в) Кандидатів на Виховника 1-го Ступеня

II. ОСЕЛЯ СУМА в БАРАБУ, Вісконсин

5. ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВИЙ — від 26 червня до 17 липня

для: Старших Юначок

Старших Юнаків

6. ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВИЙ — від 24 липня до 14 серпня

для: Молодших Юначок

Молодших Юнаків

7. СПОРТОВИЙ ТАБІР — від 14 серпня до 28 серпня

для: Молодшого і Старшого Юнацтва

III. ОСЕЛЯ СУМА „ХОЛОДНИЙ ЯР”

в БОУФАЛО, Н. Й.

8. ВИХОВНИЙ ТАБІР — від 4 липня до 24 липня

для: Старшого і Молодшого Юнацтва

IV. ОСЕЛЯ СУМА „ХОРТИЦЯ”

КЛІВЛЕНД, Огайо

9. ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВИЙ — від 27 червня до 10 липня

для: Юначок і Юнаків

Записи до всіх поданих вище таборів переводять

Управу Осередків і Вулави Відділів Юнацтва СУМА

на місцях.

Кожний Юнак чи Юначка СУМА зобов'язані кожного року відбутися приписані Правильником табори. Табори Юнацтва дають належну опіку, виховання, вишкіл, дозвілля і розгарту серед природи та в рідному українському середовищі. Тому краще все зорганізоване Юнацтво СУМА до щорічних таборів.

ГОЛОВНА УПРАВА СУМА

Травень, 1976 р.

Неділя, 23 травня 1976 р., год. 8-ма веч.

TOWN HALL, 123 W. 43rd St. (Bet. 6th Ave. & Broadway), NEW YORK

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ ХОРУ ДУМКА В НЮ ЙОРКУ

з нагоди 25-річчя свого існування

Гостинний виступ АНДРІЯ ДОБРЯНСЬКОГО

Диригент — С. КОМІРНІЙ

Квитки до бабуть в крамничках: Арка, Еко та при касі.

Під протекторатом Окружної Ради УККА Стейту Нью Джерзі

III ФЕСТИВАЛЬ

5-го ЧЕРВНЯ 1976

ЗОРЯ — Монреаль

МУЗИЧНИЙ АНСАМБЛЬ

ПОПУЛДНЕВА ПРОГРАМА

МИСТЕЦЬКІ ВИСТАВКИ

GARDEN STATE ART CENTER — Holmdel, N.J.

РЕНАТА БАБАК — Вашингтон

БАНТУРИСТИ — Нью Джерзі

В. ШУСТ, Нью Йорк, гуморист

КОНКУРС ТАЛАНТІВ

Білет: В. РУДАКЕВИЧ — (201) 773-8488

КАЛІНА — Торонто

ТАНЦОВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ

А. СЕМЧИШ, конференсь, Вінніпег

ЛІАЛЬКОВИЙ ТЕАТР

МКА — Нью Йорк

ХОР

ВЕЛИКОДНІ ГАЙВКИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Терням отернати.
Щоби не вилетіла
Дівоцька краса,
В меді намочена,
На ставі випрана,
На шпурі сушена,
В мажло мажлована,
У скриню зложена.

г) „Закликала Олесенька
з-за гори, гореньки...
— Викупи м'я, моя мати,
з неволі, неволенки.
— Що за викуп, що за
викуп м'я, дитинотко?
— Сто золотик, сто
гервоник, м'я матинію.
— Не викупило,
не викупило,
моя дитинотко!..

„Не піду, матинію,
не піду ластівойко...
„За шевчиною —
Дідьчого сина,
Тра рано еставати
Шила шукати...
„Не піду, матинію,
Не піду, ластівойко...“

Або ще:

„За бондарина
(гончарина) —
Дідьчого сина,
Тра рано естаати
Обружів (гориків)
шукати
„Не піду, матинію,
а на кінець ось як:

„Не піду ластівойко...“
„За того хлопця,
Що грошей копа,
Рано можна спати
Не треба еставати...“
„Вже за нього вийду,
Вже вийду, ластівойко...“

14) У Великодній Поне-
длок поливають хлопці дів-
чат водою, а дівчата від-
дівчат за це писанки.

З великодніх ігор найгар-
ніша гра у Великодній По-
недлок: „Проба писанок“
або „Поканья“.

Коли хлопці мають вже
по кипіннях багато писанок,
пробують, котра з них
твердіша. Наступає тепер
„поканья“. Один хлопець

бере в жменю писанку так,
щоби гострішим кінцем бу-
ла над рукою. Другий бере

в жменю також писанку
подібним способом і гострим
кінцем своєї писанки б'є в

гострий кінець спідньої пи-
санки другого хлопця. Кот-
ра писанка розіб'ється, про-
падає в користь того, у яко-
го лишилася писанка ціла.

Розуміється, що о т у т
подані гри не вичерпують
всіх великодніх гор, які мо-
жуть грати по наших землях,
бо є їх ще багато.

Тут подані гри за Йоси-
фом Лозинським. Вони бу-
ли видруковані, так, як тоді
писалося, в „Зорі Галиць-
кій“, альбомі гор у 1880 ро-
ці у м. Львові, в друкарні

Інституту Ставропигійської
школи.

Перших вісім стрічок тре-
ба повторити, а далші стрі-
чки звучать так:

„За коваліна —
Дідьчого сина,
Тра рано естаати
Молот давати“.

„Запорожець” у Балтиморі

З нагоди 200-ліття Амери-
ки, 100-ліття поселення ук-
раїнців в Америці і 30-ліття
відновлення СУМ-у на емі-
грації. Український оперовий

Ансамбль з Нью Йорку з мі-
сцевим хором під диригенту-
ром проф. М. Кормелюка і

танцювальною групою О.
Ласюка поставили 28-го бе-
резня ц. р. в Балтиморі одну

з найкращих опер; комічну
оперу на 3 дії „Запорожець
за Дунаєм“.

Музичним керівником опе-
ри був проф. А. Берник, му-
зичний супровід був у ру-
ках проф. Зої Маркович, ре-
жисерував Т. Федорович.

У головних ролях висту-
пали такі артисти і артис-
ти: Л. Рейнарович в ролі

Караса, Г. Андреадіс — Ода-
рки, Т. Лихолай — Оксани,

Б. Чаплинський — Андрія,
В. Карпінський — Султана і
Імама, Т. Кузьмів — Селіх
Агі і старого козака.

Крім цього багато молодих
дітяв і хлопців виступали
в ролях жінців, косарів, ко-
заків, турецької варті і слуг
Султана. Також виступав

місцевий хор і танцювальна
група СУМА з українськи-
ми танцями.

Артисти співацьки і співа-
ки, представники різних зе-
мель України, створили ко-
лоритну і живу галерею не-

забуттєвих героїв — запорожців.
Усі виконавці виявили себе
надзвичайно, за що числен-
на публіка нагороджувала

їх рясними оплесками. На-
тіл чудових декорацій, які
виготовив маляр-артист Т.

Кузьмів величю звучала мо-
релитва „Владику Неба і Зем-

лі” та пісня про повернення
до рідного краю.

Вистава „Запорожець за
Дунаєм” була високо-куль-
турною імпрезою в Балти-
морі, за що вся громада ова-
ційно при кінці привітала

артистів і виконавців повес-
танням з місць та гарячими
і довготривалими оплеска-
ми. В імені місцевої громади

Андрій Чорний подякував
Юлію, трьох синів, дочку і
8 онуків. Похорон відбувся

13 жовтня 1975 р. на цвин-
тарі св. Михайла в Шенато-
да, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Дудіш, сестр. В.Д.

Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Дудіш, сестр. В.Д.

ВІДИЙШЛИ ВІД НАС

ШАВАЛЮК ПЕТРО, член У-
НСоюзу Відділ ч. 83 Т-ва ім.
і. Франка у Філадельфії, Па.,
номер 2 вересня 1975 р. на
53-му році життя. Похорон
національний у Філадельфії.
Став членом УНС в 1946 р.
Полишив в смутку дружину
Катерину, сестру, брата і че-
тверо дітей. Похорон відбу-
вся на цвинтарі св. Марії у
Філадельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

ДУДИН ІВАН, член УНСо-
юзу Відділ ч. 98 Т-ва св. Во-
лодимира в Шенато-да, Па.,
номер 9 жовтня 1975 р. на
80-му році життя. Похорон
національний в Шенато-да, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Дудіш, сестр. В.Д.

ФУРИК АННА, членка УНС
Відділ ч. 361 Т-ва Дістери в
Н.П., номер 19 вересня 1975
р. на 88-му р. життя. Похор-
он національний в Україні.
Став членкою УНСоюзу в
1918 році. Полишила в смутку

дочку Павлу і Юлію.
Похорон відбувся на цвин-
тарі св. Івана в Нью Йорку.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

РОГАЧ КАТЕРИНА, членка
УНС Відділ ч. 302 в Джак-
сон, номер 23 липня 1975 р.
на 80-му році життя. Похорон
національний в Україні.
Став членкою УНСоюзу в
1938 році. Полишила в сму-

тку сестру і сина Едварда
і Катерину. Похорон відбувся
28 липня 1975 р. на цвинтарі
св. Івана в Джаксон, Міс.
Вічна Йому Пам'ять!
Андрій Закола, сестр. В.Д.

ПЕТРОВИЧ СТАНИСЛАВ,
член УНС Відділ ч. 145 Т-ва
св. Марії в Алтуні, номер 21
вересня 1975 р. на 59-му
році життя. Став членкою
УНСоюзу в 1934 році. Поли-
шила в смутку сестер Ген-
ріє, Павліну і Юлію. Похорон
відбувся 24 вересня 1975
року в Алтуні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

МАТТЮХ ІВАННА, член УНС
Відділ ч. 161 Т-ва св. Васи-
лія в Ембрідж, Па., номер 28
вересня 1975 р. на 59-му
році життя. Похорон націо-
нальний в Алтуні, Па. Став
членкою УНСоюзу в 1957 р.
Полишила в смутку чоловіка
Михайла, сина Мірона і Де-
ніса, сестру Тессію та 4-ох
онуків. Похорон відбувся 1
жовтня 1975 р. на цвинтарі
св. Петра і Павла в Емб-
рідж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

БАДІН АННА, членка УНС
Відділ ч. 62 Т-ва Звона в Фі-
ладельфії, Па., номер 19-го
вересня 1975 р. на 52-му році
життя. Став членкою УНСо-
юзу в 1961 р. Полишила в
смутку чоловіка Франка,
сина Франка, Едварда і Ру-
ні та трьох онуків. Похорон
відбувся на цвинтарі св. Пе-
тра і Павла в Філадельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

КВАСИНЬСЬКА КАТЕРИНА,
членка УНСоюзу Відділ ч. 83
Т-ва ім. Івана Франка в Фі-
ладельфії, Па., номер 7-го
листопада 1975 р. на 78-му році
життя. Похорон національний
в Семмерс, Ассі. Став
членкою УНСоюзу в 1934 р.
Полишила в смутку двох си-
нів, одну дочку і сина онуків.
Похорон відбувся 11 липня
1975 р. на цвинтарі св. Марії
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

ІВАНКІВ АДАМ, член УНС
Відділ ч. 94, номер 25 серпня
1975 р. на 55-му році життя.
Похорон національний в Ко-
пичині, Україна. Став членом
УНСоюзу в 1955 році. Поли-
шила в смутку близьку рідню.
Похорон відбувся 6 вересня
1975 р. на цвинтарі Юнайтед
Меморіал Гарден в Пілмут
Томпкінс, Мічиган.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

СТАХУРА МАРИЯ, членка У-
НСоюзу Відділ ч. 218 Т-ва
Солі в Камбел, номер 29
листопада 1975 р. на 80-му
році життя. Похорон націо-
нальний в Україні. Став член-
кою УНСоюзу в 1917 році.
Полишила в смутку дочку
Павліну і Ольгу, сина Сте-
фана і Михайла. Похорон від-
бувся 2-го грудня 1975 р. на
цвинтарі св. Петра і Павла
в Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

Самостійний виступ Ляриси Крупи

Ось ще одна симпатична
імпреза в рамках святкування
200- і 100-річчя, старанням
Українського Музичного Ін-
ституту, 4-го квітня ц. р., в
залі Українського Інституту.

Протогоністка вечора, це мо-
лоденька студентка відомої
консерваторії Піббді в Бал-
тиморі, Ляриса Крупа. Кон-
церт, ще в програмовій сис-
темі консерваторії, недовгий,
бо всього понад годину часу,
проте дає — на всякий ви-
падок, — знамениту нагоду

адепту фортепіанового мис-
тецтва, похизуватися своїм
талантом, своїм умінням і за-
вансованістю. А таму, що
підписаному не пощастило
ще чути досі Лярису, як пі-
ністку то було навіть і ці-
каво.

Підбір і уклад програми
зовсім задовільний, навіть
як друга частина з довже-
лими Проксісмім не дуже
приманювала. Та америка-
нські вчителі пхають його на-
шим дітям, тому тільки, що
він тут перебував колись, то
він цїби і „іхній” теж.

Щастя чи лишенню хоті-
ло, що в тому самому часі,
в Інституті, в сусідній залі
відбувалось відкриття ма-
лярської виставки, що її улаш-
товували пластуни і там со-
бі гості небагато з того ро-
били, що починався концерт,
то і гурторлі досить голо-
сенько. Це, звичайно, не мо-
гло сприяти ні скупченні, ні
настроєві молоді піаністки,
ані увазі нашорешених слу-
хачів. Тому то либоні і пер-
ша точка: „12 варіацій”, ц-
дур, Моцарта, не впала так,
якби вона повинна була чи
могла випасти при дещо,
сприятливій атмосфері.

Можливо, що це ще відби-
лось дещо і на „Двох пре-
людіях” оп. 2, Ревуцького.
Однак тут теж ще й інший
чинник грав вагому роль.
А саме: не зовсім важко гра-
ти річ чужого композитора,
що його можна почути у ви-
конанні принаймні кількох
відомих піаністів на сцені чи
на платівках. Слухаючи цих
різних виконавців можна собі
свою „власну” інтерпрета-
цію створити, маючи ще і до-
помогу і вказівки вчителя.
Українських композицій, —
на превеликий жаль — як
консеквенція нашого поне-

волення, немає досі, майже
зовсім, нагнаних на платів-
ки. А напр. Слободяніков,
Москва же її забороняє гра-
ти українську музику. Отже
чому студент мусить самий
творити інтерпретацію даної
композиції. Бо американські
вчителі небагато можуть до-
помогти студентові в інтер-
претації української компо-
зиції. Тому кожний наш мо-
лодий піаніст чи піаністка є
зданий на свої власні сили. І
тут саме можна проречисто
ствердити, які в кого інтер-
претаційні спосібності і тех-
нічні спроможності. Через це
кожний один мусить дуже
уважно, вдумливо-аналітич-
но, наполегливо і з повною
самопосвятою працювати,
щоб українська композиція
вийшла цікаво, мистецько і
репрезентативно. Значить
над Ревуцьким треба ще по-
працювати. (Зрештою праця
над інтерпретацією твору не
кінчиться ніколи!) — Закін-
чення першої частини про-
грами було б далеко ефектов-
ніше, якби були залишилися
точки в такому порядку, як
були надруковані в програ-

мі. Отже: „Польонез” ч. 2,
е-дур, мав бути заграний, як
закінчення першої частини
концерту, тимчасом на закін-
чення пішов твір Шопена: „
„Фантазія” ф-моль. „Фанта-
зія” була виконана бездоган-
но, всеж таки була бліда в
порівнянні з „Польонезом”,
бо це був „глянцистік” блиск
вечора. Гру його знаменува-
ла молодеча верва, блиск ри-
тму і темпераменту, та
праця повна виразистої ек-
спресії.

У другій частині Проко-
фів у своїй сонаті ч. 6 а-дур
не може полонити слухача
ні загальною красою музи-
ки, ні задушевним чаром ко-
мпозиції, бо це йому далеко.
Його перкусійне сприймання
фортепіану і вигадливість
різноманітного фразування, о-
це і все, що може робити його
музику цікавою. Проте
Ляриса опанувала, як ці-
лість так і деталі твору пре-
красно, віддаючи повний пре-
цизний і тематично-техніч-
ний різноманітності композиції,
майже як зріла піаністка.

Грімкі оплески, наддоток,
квіти і знову оплески, були
закінченням цього молодого
вечора.

Теодор Терен - Юськів

Роковини Т. Шевченка на Бронксі

Коліс численна і рухли-
ва громада Бронксу, Н. Й.,
в останніх кількох роках
змаліла майже до половини.
Через це за останні 3-4 ро-
ки, не відбулась тут ніяка
імпреза, крім священого і
професорів, влаштовуваних
парохією.

Цього року членки 82-го
Відділу СУА влаштували
роковини Шевченка. Куль-
турно-освітній референтка
Відділу Іванна Клім і тим
разом підготувала програ-
му свята, що відбулась 21-
го березня ц. р. в залі церк-
ви св. Покрови на Бронксі.

Хор 82-го Відділу СУА за-
початкував свято відспіван-
ням „Заповіту”, а Ірина Іван-
чинин у змістовному рефе-
раті „Роль жінки в творчості
Шевченка”, представила
думки Шевченка на роль і
місце української жінки в
житті нашого суспільства,
які не втрапили на свої ак-
туальності по сьогодні. З
черги 13-літній Йосиф Гай-
да віддеклямував „Мені
тринадцять минуло...” Хор
Відділу відспівав „Реве та
стогне”, а Л. Стасів — уче-
ниця студії Л. Крушельниць-
кої, — віддеклямувала „Лі-
чу в неволі”. На закінчення
програми З. Раковська на
тлі хору продеклямувала
„Думи мої...”

До поїмного успіху свя-
та причинилася Л. Котляр-
чук своїм акомпаньментом

на фортепіані під час висту-
пів хору. Присутні відспі-
вали „Ще не вмерла Украї-
на”.

Несподіванкою для учас-
ників імпрези була присут-
ність гостя парохіа о. Сотера
Голина, о. проф. Мелетія
Войнара, заступника голови
НТШ, який від імені про-
воду НТШ подякував орга-
нізаторам і виконавцям за
вдалу імпрезу, а свої вра-
ження, винесені з цього свя-
та обіцяв передати до цент-
ралі.

За кавою і солодким при-
сутні обмінювалися думка-
ми про свято і про минулі
роки громади.

Юстин Олійників

Юстин Олійників

Юстин Олійників

Юстин Олійників

Юстин Олійників

Юстин Олійників

Юстин Олійників

Юстин Олійників

Юстин Олійників

УВАГА! УВАГА!
ІЗ НОВИХ ВИДАНЬ
Можна вже замовляти в книгарському відділі
при „СВОБОДІ”

„ВІРНИЙ”
МИКОЛИ ДЕРЕБУША

за редакцією проф. О. КОСТЮКОВОЇ
111 сторінок ціна \$ 3.50
+ пересилка 25 центів

„СВОБОДА”
81-83 Grand Street
Jersey City, N. J. 07303

Увага! Увага!
Вже появились друком два переважливі історичні
документи:

„Денник Начальной Команди
УГА” і суд над генералом

М. Тарнавським
DAIRY OF THE SUPREME COMMAND OF THE
UKRAINIAN GALICIAN ARMY

Сторінок 326 — тверда оправа. Ціна 10.00 дол.
Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі”,
пересилаючи чек або поштовий переказ, долучуючи 30
центів на кошти пересилки.

81-83 Grand Street Jersey City, N. J. 07303

Увага! Увага!
В КНИГАРСЬКОМУ ВІДДІЛІ ПРИ „СВОБОДІ”
можна вже закупити цікаве видання п. н.

„КАТАРАКТ — САТАРАКТ”
МИХАЙЛА ОСАДЧОГО

Переклад і редакція: МАРКО ЦАРИННИК
240 сторінок ціна 3.95 дол.
з пересилкою

„СВОБОДА”
81-83 Grand Street
Jersey City, N. J. 07303

Український Народний Союз
приймає негайно на дуже корисних умовах праці